

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)

της 16ης Οκτωβρίου 2014*

«Προδικαστική παραπομπή — Γεωργία — Κανονισμός (ΕΚ) 612/2009 — Επιστροφές κατά την εξαγωγή — Κανονισμός (ΕΚ) 376/2008 — Καθεστώς πιστοποιητικών εξαγωγής — Διασάφηση εξαγωγής κατατεθείσα πριν από την έκδοση του πιστοποιητικού εξαγωγής — Εξαγωγή κατά τη διάρκεια της ισχύος του πιστοποιητικού εξαγωγής — Διόρθωση των παρατυπιών»

Στην υπόθεση C-387/13,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, υποβληθείσα από το College van Beroep voor het bedrijfsleven (Κάτω Χώρες) με απόφαση της 4ης Ιουλίου 2013, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 8 Ιουλίου 2013, στο πλαίσιο της δίκης

VAEX Varkens- en Veehandel BV

κατά

Productschap Vee en Vlees,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Borg Barthet, προεδρεύοντα του έκτου τμήματος, M. Berger και F. Biltgen (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Szpunar

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η VAEX Varkens- en Veehandel BV, εκπροσωπούμενη από τον T. Linssen, advocaat,
- η Ολλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις B. Koopman και M. Bulterman,
- το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκπροσωπούμενο από την E. Karlsson και τον B. Driessen,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους H. Kranenborg και Δ. Τριανταφύλλου,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς την ανάπτυξη προτάσεων,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία και, εν ανάγκη, το κύρος του κανονιστικού πλαισίου που έχει εφαρμογή επί των επιστροφών κατά την εξαγωγή γεωργικών προϊόντων, δηλαδή, αφενός, του κανονισμού (ΕΚ) 612/2009 της Επιτροπής, της 7ης Ιουλίου 2009, για τις κοινές λεπτομέρειες εφαρμογής του καθεστώτος των επιστροφών κατά την εξαγωγή για τα γεωργικά προϊόντα (ΕΕ L 186, σ. 1), καθώς και, αφετέρου, των κανονισμών (ΕΚ) 376/2008 της Επιτροπής, της 23ης Απριλίου 2008, για τις κοινές λεπτομέρειες εφαρμογής του καθεστώτος των πιστοποιητικών εισαγωγής, εξαγωγής και προκαθορισμού για τα γεωργικά προϊόντα (ΕΕ L 114, σ. 3), και (ΕΚ) 382/2008 της Επιτροπής, της 21ης Απριλίου 2008, για τις λεπτομέρειες εφαρμογής του καθεστώτος των πιστοποιητικών εισαγωγής και εξαγωγής στον τομέα του βοείου κρέατος (ΕΕ L 115, σ. 10).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της VAEX Varkens- en Veehandel BV (στο εξής: VAEX), εταιρίας εγκατεστημένης στις Κάτω Χώρες, και του Productschap Vee en Vlees (στο εξής: PVV), σχετικά με άρνηση πληρωμής επιστροφής κατά την εξαγωγή και σχετικά με παρακράτηση της εγγυήσεως που συστάθηκε για τη λήψη πιστοποιητικού εξαγωγής.

Το νομικό πλαίσιο

- 3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 15, 21 και 27 του κανονισμού 376/2008 έχουν ως εξής:

«(15) Το πιστοποιητικό εισαγωγής ή εξαγωγής παρέχει το δικαίωμα εισαγωγής ή εξαγωγής. Ως εκ τούτου πρέπει να υποβάλλεται κατά την αποδοχή της δήλωσης εισαγωγής ή εξαγωγής.

[...]

(21) Οι κοινοτικοί κανονισμοί που θεσπίζουν τα εν λόγω πιστοποιητικά ορίζουν ότι η εγγύηση καταπίπτει εν όλω ή εν μέρει αν, κατά τη διάρκεια ισχύος του πιστοποιητικού, δεν εκτελείται η εισαγωγή ή η εξαγωγή ή εκτελείται εν μέρει [...]

(27) Σε ορισμένους τομείς της κοινής οργάνωσης των γεωργικών αγορών, προβλέπεται ότι τα πιστοποιητικά εξαγωγής εκδίδονται μόνον μετά από μία περίοδο εξέτασης. Η περίοδος αυτή πρέπει να επιτρέπει να εκτιμηθεί η κατάσταση της αγοράς και να ανασταλούν, ενδεχομένως, ιδίως σε περίπτωση δυσχερειών, οι αιτήσεις που εκκρεμούν, πράγμα το οποίο έχει ως αποτέλεσμα την απόρριψη αυτών των αιτήσεων. [...]»
- 4 Το άρθρο 7 του κανονισμού αυτού ορίζει:

«1. Το πιστοποιητικό εισαγωγής ή εξαγωγής εγκρίνει και δημιουργεί αντίστοιχα την υποχρέωση να εισαχθεί ή να εξαχθεί, βάσει του πιστοποιητικού και, εκτός από περιπτώσεις ανωτέρας βίας, κατά τη διάρκεια της περιόδου ισχύος του, η συγκεκριμένη ποσότητα του εν λόγω προϊόντος.

[...]

2. Το πιστοποιητικό εξαγωγής, στο οποίο περιλαμβάνεται προκαθορισμός της επιστροφής, δημιουργεί την υποχρέωση να εξαχθεί, βάσει του εν λόγω πιστοποιητικού και, εκτός από περιπτώσεις ανωτέρας βίας, κατά τη διάρκεια της περιόδου ισχύος του, η προσδιοριζόμενη ποσότητα των σχετικών προϊόντων.

Αν η εξαγωγή των προϊόντων υπόκειται στην προσκόμιση πιστοποιητικού εξαγωγής, το πιστοποιητικό εξαγωγής, στο οποίο περιλαμβάνεται προκαθορισμός της επιστροφής, καθορίζει το δικαίωμα εξαγωγής και το δικαίωμα είσπραξης επιστροφής.

[...]»

5 Κατά το άρθρο 22 του εν λόγω κανονισμού:

«1. Για τον προσδιορισμό της διάρκειας ισχύος τους, τα πιστοποιητικά θεωρούνται ότι εκδίδονται την ημέρα υποβολής της αίτησης· η ημέρα αυτή υπολογίζεται μέσα στην προθεσμία ισχύος του πιστοποιητικού. Ωστόσο, το πιστοποιητικό μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνον από την πραγματική έκδοσή του.

2. Εντούτοις, μπορεί να προβλεφθεί ότι η ισχύς του πιστοποιητικού αρχίζει από την ημερομηνία της πραγματικής εκδόσεώς του· στην περίπτωση αυτή, η ημέρα της πραγματικής εκδόσεως υπολογίζεται μέσα στην προθεσμία ισχύος του πιστοποιητικού.»

6 Το άρθρο 23 του ίδιου κανονισμού ορίζει:

«1. Το αντίτυπο αριθ. 1 του πιστοποιητικού προσκομίζεται στο τελωνείο όπου γίνεται αποδεκτή:

[...]

β) στην περίπτωση πιστοποιητικού εξαγωγής ή προκαθορισμού της επιστροφής, η διασάφηση σχετικά με την εξαγωγή.

[...]

2. Το αντίτυπο αριθ. 1 του πιστοποιητικού προσκομίζεται ή βρίσκεται στη διάθεση των τελωνειακών αρχών κατά την αποδοχή της διασάφησης που προβλέπεται στην παράγραφο 1.»

7 Το άρθρο 24 του κανονισμού 376/2008 ορίζει:

«1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 23, τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέπουν τα ακόλουθα όσον αφορά το πιστοποιητικό:

α) να κατατεθεί στην εκδίδουσα αρχή ή στην αρχή που είναι επιφορτισμένη με την πληρωμή της επιστροφής·

[...]

6. Στις περιπτώσεις όπου τα εξαγόμενα προϊόντα δεν υπόκεινται στην υποχρέωση προσκόμισης πιστοποιητικού εξαγωγής, αλλά για τα οποία καθορίστηκε η επιστροφή με τη βοήθεια ενός πιστοποιητικού εξαγωγής που περιλαμβάνει προκαθορισμό της επιστροφής, αν, λόγω λάθους, το έγγραφο που χρησιμοποιείται για την εξαγωγή για να χορηγηθεί η επιστροφή δεν περιλαμβάνει καμία μνεία στις διατάξεις του παρόντος άρθρου ή/και στον αριθμό του πιστοποιητικού ή αν η πληροφορία είναι λανθασμένη, είναι δυνατό να ρυθμιστεί η πράξη, εφόσον πληρούνται οι ακόλουθοι όροι:

α) η αρχή που είναι επιφορτισμένη με την πληρωμή της επιστροφής έχει στη διάθεσή της ένα πιστοποιητικό εξαγωγής που περιλαμβάνει προκαθορισμό της επιστροφής για το εν λόγω προϊόν, το οποίο ισχύει κατά την ημέρα αποδοχής της διασάφησης·

β) επαρκείς αποδείξεις που έχουν στη διάθεσή τους οι αρμόδιες αρχές επιτρέπουν να διαπιστωθεί η σχέση μεταξύ της εξαγόμενης ποσότητας και του πιστοποιητικού που καλύπτει την εξαγωγή.»

8 Το άρθρο 34, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού ορίζει:

«Με την επιφύλαξη της εφαρμογής των διατάξεων των άρθρων 39, 40 και 47, όταν δεν εκπληρώνεται η υποχρέωση εισαγωγής ή εξαγωγής, η εγγύηση καταπίπτει για ποσό ίσο με τη διαφορά μεταξύ:

α) του 95 % της καθαρής ποσότητας που εμφανίζεται στο πιστοποιητικό και

β) της ποσότητας η οποία πράγματι εισάγεται ή εξάγεται.

[...]»

9 Οι αιτιολογικές σκέψεις 4 και 10 του κανονισμού 612/2009 έχουν ως εξής:

«(4) Η ημέρα εξαγωγής πρέπει να είναι εκείνη κατά τη διάρκεια της οποίας το τελωνείο αποδέχεται την πράξη με την οποία ο δηλών εκδηλώνει την επιθυμία του να προβεί στην εξαγωγή των προϊόντων για τα οποία έχει ζητήσει να απολαύσει επιστροφής κατά την εξαγωγή. Η πράξη αυτή αποσκοπεί στο να επιστήσει την προσοχή, ιδίως των τελωνειακών αρχών, επί του γεγονότος ότι η ενέργεια θεωρείται ότι πραγματοποιείται με την ενίσχυση των κοινοτικών ταμείων προκειμένου να προβούν στους δέοντες ελέγχους. Κατά τη στιγμή της αποδοχής αυτής, τα προϊόντα τίθενται υπό τελωνειακό έλεγχο μέχρι την πραγματική εξαγωγή τους. Η ημερομηνία αυτή χρησιμεύει ως αναφορά για να καθοριστούν η ποσότητα, η φύση και τα χαρακτηριστικά του εξαγομένου προϊόντος.

[...]

(10) Για να επιτευχθεί ομοιόμορφη ερμηνεία της έννοιας της εξαγωγής από την Κοινότητα, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη η έξοδος του προϊόντος από το τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας.»

10 Κατά το άρθρο 3 του κανονισμού αυτού:

«[...] [T]ο δικαίωμα για επιστροφή γεννάται:

— κατά την έξοδο από το τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας, εφόσον εφαρμόζεται ενιαίο ποσοστό επιστροφής για όλες τις τρίτες χώρες,

— κατά την εισαγωγή σε μια δεδομένη τρίτη χώρα όταν το διαφοροποιημένο ποσοστό επιστροφής εφαρμόζεται για την εν λόγω δεδομένη τρίτη χώρα.»

11 Το άρθρο 4, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού ορίζει:

«Το δικαίωμα για επιστροφή εξαρτάται από την υποβολή ενός πιστοποιητικού εξαγωγής που συνεπάγεται προκαθορισμό της επιστροφής, εκτός από την περίπτωση της εξαγωγής εμπορευμάτων.

[...]»

12 Βάσει του άρθρου 5, παράγραφοι 1 και 2, του ίδιου κανονισμού, ως «ημέρα της εξαγωγής» νοείται η ημερομηνία κατά την οποία πραγματοποιείται από την τελωνειακή αρχή η αποδοχή της διασαφήσεως εξαγωγής στην οποία αναγράφεται ότι θα ζητηθεί επιστροφή. Η ημερομηνία αποδοχής της διασαφήσεως εξαγωγής είναι καθοριστική για να προσδιοριστούν ειδικά του ύψους της ισχύουσας επιστροφής, των προσαρμογών που πρέπει να γίνουν καθώς και της ποσότητας, της φύσεως και των χαρακτηριστικών του εξαγομένου προϊόντος.

13 Κατά το άρθρο 5, παράγραφος 7, τρίτο εδάφιο, του κανονισμού 612/2009, το αρμόδιο τελωνείο πρέπει να είναι σε θέση να διενεργεί φυσικούς ελέγχους και να ταυτοποιεί τα εμπορεύματα για μεταφορά προς το τελωνείο εξόδου από το τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας.

14 Η αιτιολογική σκέψη 9 του κανονισμού 382/2008 έχει ως εξής:

«[Π]ρέπει, πριν από την ανακοίνωση των αποφάσεων σχετικά με τις αιτήσεις πιστοποιητικών εξαγωγής να προβλεφθεί μία προθεσμία εξέτασής τους. Η προθεσμία αυτή θα πρέπει να επιτρέψει στην Επιτροπή να εκτιμήσει τις ποσότητες για τις οποίες έχει υποβληθεί αίτηση καθώς και τις σχετικές δαπάνες και να προβλέψει, ενδεχομένως, ειδικά μέτρα που θα εφαρμοσθούν για τις αιτήσεις που εκκρεμούν [...]»

15 Το άρθρο 9 του κανονισμού αυτού ορίζει:

«Με την επιφύλαξη του άρθρου 5, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 1291/2000 [της Επιτροπής, της 9ης Ιουνίου 2000, για τις κοινές λεπτομέρειες εφαρμογής του καθεστώτος των πιστοποιητικών εισαγωγής, εξαγωγής και προκαθορισμού για τα γεωργικά προϊόντα (ΕΕ L 152, σ. 1)], κάθε εξαγωγή προϊόντων στον τομέα του βοείου κρέατος για τα οποία απαιτείται επιστροφή κατά την εξαγωγή υπόκειται στην προσκόμιση πιστοποιητικού εξαγωγής που περιλαμβάνει προκαθορισμό της επιστροφής, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 10 έως 16 του παρόντος κανονισμού.»

16 Το άρθρο 10 του κανονισμού 382/2008 ορίζει:

«1. Για τις εξαγωγές προϊόντων για τα οποία ζητείται επιστροφή και που υπόκεινται στην έκδοση πιστοποιητικού εξαγωγής με προκαθορισμό της επιστροφής, η διάρκεια ισχύος των πιστοποιητικών, που υπολογίζεται από την ημερομηνία έκδοσης κατά την έννοια του άρθρου 23, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 1291/2000, καθορίζεται σε:

α) πέντε μήνες συν τον τρέχοντα μήνα για τα προϊόντα που υπάγονται στον κωδικό ΣΟ 0102 10 και 75 ημέρες για τα προϊόντα που υπάγονται στους κωδικούς ΣΟ 0102 90 και ex 1602·

β) 60 ημέρες για τα άλλα προϊόντα.

[...]»

17 Το άρθρο 78 του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 302, σ. 1, στο εξής: τελωνειακός κώδικας), ορίζει:

«1. Οι τελωνειακές αρχές είναι δυνατόν να επανεξετάσουν τη διασάφηση, αυτεπαγγέλτως ή εφόσον το ζητήσει ο διασαφιστής, μετά τη χορήγηση της άδειας παραλαβής των εμπορευμάτων.

2. Οι τελωνειακές αρχές μπορούν, μετά τη χορήγηση άδειας παραλαβής των εμπορευμάτων και προκειμένου να διαπιστώσουν την ακρίβεια των στοιχείων της διασάφησης, να προβαίνουν σε έλεγχο των παραστατικών και εμπορικών στοιχείων των σχετικών με τις πράξεις εισαγωγής ή εξαγωγής των εν λόγω εμπορευμάτων, καθώς και με τις μεταγενέστερες εμπορικές πράξεις που αφορούν τα ίδια εμπορεύματα. Οι έλεγχοι αυτοί μπορούν να διενεργούνται στις εγκαταστάσεις του διασαφιστή, κάθε προσώπου που ενδιαφέρεται άμεσα ή έμμεσα επαγγελματικά για τις εν λόγω πράξεις, καθώς και οποιουδήποτε άλλου προσώπου που λόγω επαγγέλματος έχει στην κατοχή του τα εν λόγω έγγραφα και στοιχεία. Οι τελωνειακές αρχές μπορούν επίσης να εξετάσουν τα εμπορεύματα, όταν αυτά είναι ακόμα δυνατόν να προσκομιστούν.

3. Όταν από την επανεξέταση της διασάφησης ή από τους εκ των υστέρων ελέγχους προκύπτει ότι οι διατάξεις που διέπουν το σχετικό τελωνειακό καθεστώς έχουν εφαρμοστεί βάσει ανακριβών ή ελλιπών στοιχείων, οι τελωνειακές αρχές, τηρώντας τις διατάξεις που έχουν ενδεχομένως θεσπιστεί, λαμβάνουν τα απαιτούμενα μέτρα για να επανορθώσουν την κατάσταση λαμβάνοντας υπόψη τους τα νέα στοιχεία που βρίσκονται στη διάθεσή τους.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 18 Στις 15 Οκτωβρίου 2009 η VAEX ζήτησε από το PVV την έκδοση πιστοποιητικού εξαγωγής σχετικά με παρτίδα δαμαλίδων με προορισμό τη Ρωσία. Για τη λήψη του πιστοποιητικού αυτού, συνέστησε εγγύηση ποσού 6 448 ευρώ. Στις 15 και 16 Οκτωβρίου 2009 το PVV απηύθυνε στη VAEX έγγραφο υπό τον τίτλο «Καταστάσεις μεταβολών όσον αφορά τη σύσταση εγγυήσεων και τη δέσμευση κεφαλαίων», αναφέροντας πιστοποιητικά εξαγωγής που έφεραν αντιστοίχως τους προσωρινούς αριθμούς 100308 και 100315.
- 19 Κατά τη VAEX, κατά τη διάρκεια τηλεφωνικής συνδιάλεξης της 19ης Οκτωβρίου 2009 με αντικείμενο το ζητηθέν πιστοποιητικό εξαγωγής, ένας από τους υπαλλήλους του PVV βεβαίωσε τη χρήση του πιστοποιητικού υπό τον αριθμό 100315 για πραγματοποιηθείσα την επόμενη ημέρα διασάφηση εξαγωγής. Παρά ταύτα, το PVV αμφισβητεί ότι τέτοια πληροφορία δόθηκε από τηλεφώνου.
- 20 Στις 20 Οκτωβρίου 2009 η VAEX κατέθεσε διασάφηση εξαγωγής σχετικά με τη συγκεκριμένη παρτίδα δαμαλίδων. Η διασάφηση αυτή περιείχε αίτηση επιστροφής κατά την εξαγωγή, βάσει πιστοποιητικού εξαγωγής υπό τον αριθμό 100315. Η πιο πάνω διασάφηση εξαγωγής έγινε αυθημερόν αποδεκτή από την τελωνειακή αρχή.
- 21 Στις 21 Οκτωβρίου 2009 το PVV χορήγησε το πιστοποιητικό εξαγωγής υπό τον αριθμό 100344 για την εξαγωγή που ζητήθηκε από τη VAEX. Στις 22 Οκτωβρίου 2009 η εν λόγω παρτίδα δαμαλίδων εγκατέλειψε το τελωνειακό έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και έφθασε στον προορισμό της στις 26 Οκτωβρίου 2009.
- 22 Με απόφαση της 6ης Ιουλίου 2010, το PVV απέρριψε την υποβληθείσα από τη VAEX αίτηση επιστροφής κατά την εξαγωγή και διέταξε την παρακράτηση της εγγυήσεως που είχε συσταθεί για τη λήψη του εν λόγω πιστοποιητικού εξαγωγής.
- 23 Η διοικητική ένσταση που η VAEX υπέβαλε κατά της αποφάσεως αυτής απορρίφθηκε από το PVV με την αιτιολογία ότι η εξαγωγή δεν πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια της ισχύος του εν λόγω πιστοποιητικού.
- 24 Η VAEX προσέφυγε στο College van Beroep voor het bedrijfsleven (δικαστήριο διοικητικών διαφορών επί οικονομικών ζητημάτων) για τη χορήγηση της ζητηθείσας επιστροφής και την ελευθέρωση της συσταθείσας εγγυήσεως.
- 25 Το δικαστήριο αυτό εκτιμά ότι η λύση της διαφοράς εξαρτάται από το ζήτημα αν η πληρωμή της επιστροφής κατά την εξαγωγή προϋποθέτει ότι η διασάφηση εξαγωγής πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια της ισχύος του πιστοποιητικού εξαγωγής.
- 26 Πάντως, το αιτούν δικαστήριο διαπιστώνει ότι τόσο η ρύθμιση που έχει εφαρμογή επί των επιστροφών όσο και εκείνη που αφορά τα πιστοποιητικά εξαγωγής δύνανται να ερμηνευθούν είτε κατά τρόπο σύμφωνο είτε κατά τρόπο αντίθετο με την επιχειρηματολογία της VAEX, κατά την οποία η επιστροφή οφείλεται όταν η εξαγωγή πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια της ισχύος του πιστοποιητικού εξαγωγής.

- 27 Επιπλέον, και στην περίπτωση που η εφαρμοστέα ρύθμιση αντιτίθεται σε εκ των υστέρων νομιμοποίηση καθιστώσα δυνατή τη χορήγηση της ζητηθείσας από τη VAEX επιστροφής κατά την εξαγωγή, το αιτούν δικαστήριο διατυπώνει αμφιβολίες ως προς το κύρος μιας τέτοιας ρυθμίσεως με γνώμονα ειδικά την εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας.
- 28 Υπό τις συνθήκες αυτές, το College van Beroep voor het bedrijfsleven αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να θέσει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:
- «1) Μήπως το εν προκειμένω εφαρμοστέο ευρωπαϊκό κανονιστικό πλαίσιο αντιτίθεται, σε μια περίπτωση όπως η επίμαχη,
- α) στην πληρωμή της ζητηθείσας επιστροφής,
- β) στην ελευθέρωση της εγγυήσεως που συστάθηκε για τη λήψη πιστοποιητικού;
- 2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως σε ολόκληρο το ερώτημα αυτό ή σε μέρος του, αντιτίθεται το ίδιο πλαίσιο στην εκ των υστέρων νομιμοποίηση, έτσι ώστε να είναι ακόμη δυνατό να καταλογιστεί η πράξη στο πιστοποιητικό και ως εκ τούτου να είναι ακόμη δυνατό να πληρωθεί η επιστροφή και να ελευθερωθεί η εγγύηση που είχε συσταθεί;
- 3) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως επίσης στο ερώτημα 2, είναι το ίδιο πλαίσιο ανίσχυρο κατά το μέρος που δεν προβλέπει ότι σε μια περίπτωση όπως η εν προκειμένω, όπου ένα πιστοποιητικό χρησιμοποιήθηκε κατά μία ημέρα νωρίτερα, πληρώνεται η επιστροφή και ελευθερώνεται η εγγύηση που είχε συσταθεί;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου ερωτήματος

- 29 Με το πρώτο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί στην ουσία να διευκρινιστεί αν οι διατάξεις του κανονισμού 612/2009, καθώς και αυτές των κανονισμών 376/2008 και 382/2008, κατ' αρχήν αντιτίθενται στην πληρωμή επιστροφής κατά την εξαγωγή και στην ελευθέρωση της σχετικής εγγυήσεως όταν ο συγκεκριμένος εξαγωγέας δεν διαθέτει έγκυρο πιστοποιητικό εξαγωγής την ημερομηνία αποδοχής της διασαφήσεως εξαγωγής, έστω και αν η πραγματική εξαγωγή των συγκεκριμένων εμπορευμάτων έλαβε χώρα κατά τη διάρκεια της ισχύος πιστοποιητικού εξαγωγής χορηγηθέντος σε αυτόν.
- 30 Εν προκειμένω, διαπιστώνεται ότι το άρθρο 4, παράγραφος 1, του κανονισμού 612/2009 ορίζει ότι το δικαίωμα λήψεως επιστροφής εξαρτάται από την υποβολή πιστοποιητικού εξαγωγής στην αρμόδια τελωνειακή αρχή.
- 31 Λαμβανομένου υπόψη ότι το άρθρο 4 του κανονισμού 612/2009 περιλαμβάνεται στις γενικές διατάξεις του τελευταίου που αφορούν το δικαίωμα λήψεως επιστροφής, επισημαίνεται ότι το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει, όσον αφορά το άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΟΚ) 3665/87 της Επιτροπής, της 27ης Νοεμβρίου 1987, για κοινές λεπτομέρειες εφαρμογής του καθεστώτος των επιστροφών κατά την εξαγωγή για τα γεωργικά προϊόντα (ΕΕ L 351, σ. 1), του οποίου το περιεχόμενο αντιστοιχεί σε αυτό του άρθρου 5 του κανονισμού 612/2009 και ανήκει στις ίδιες γενικές διατάξεις, ότι οι πληροφορίες που αφορά το εν λόγω άρθρο 3 χρησιμεύουν όχι μόνο για να υπολογιστεί το ακριβές ποσό της επιστροφής, αλλά προ πάντων για να αποδειχθεί η ύπαρξη ή όχι του δικαιώματος λήψεως της επιστροφής αυτής και για να εφαρμοστεί το σύστημα εξακριβώσεως της αιτήσεως για τη λήψη επιστροφής (απόφαση Dachsberger & Söhne, C-77/08, EU:C:2009:172, σκέψη 24 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 32 Όσον αφορά τις εξακριβώσεις που πρέπει να γίνουν, το άρθρο 5, παράγραφος 7, του κανονισμού 612/2009 ορίζει ότι το αρμόδιο τελωνείο πρέπει να είναι σε θέση να διενεργεί φυσικούς ελέγχους των προϊόντων για τα οποία ζητήθηκαν επιστροφές κατά την εξαγωγή και να ταυτοποιεί τα εμπορεύματα για τη μεταφορά προς το τελωνείο εξόδου από το τελωνειακό έδαφος της Ένωσης.
- 33 Πράγματι, οι έλεγχοι αυτοί είναι αναγκαίοι για να μπορέσουν να επιτευχθούν οι στόχοι της ρυθμίσεως της Ένωσης σχετικά με τις επιστροφές κατά την εξαγωγή (βλ., στο ίδιο πνεύμα, προαναφερθείσα απόφαση Dachsberger & Söhne, EU:C:2009:172, σκέψη 41 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, καθώς και απόφαση Südzucker κ.λπ., C-608/10, C-10/11 και C-23/11, EU:C:2012:444, σκέψη 43).
- 34 Επομένως, η υποβολή του πιστοποιητικού εξαγωγής αποτελεί ουσιώδες στοιχείο του συστήματος εξακριβώσεως των αιτήσεων για τη λήψη επιστροφής.
- 35 Παρά ταύτα, ο κανονισμός 612/2009 δεν παρέχει καμία διευκρίνιση όσον αφορά τα της υποβολής του πιστοποιητικού εξαγωγής. Οι διευκρινίσεις αυτές απορρέουν από τον κανονισμό 376/2008 καθώς και, όσον αφορά ειδικότερα τον τομέα του βοείου κρέατος, από τον κανονισμό 382/2008.
- 36 Έτσι, κατά την αιτιολογική σκέψη 15 του κανονισμού 376/2008, το πιστοποιητικό εξαγωγής παρέχει το δικαίωμα εξαγωγής και ως εκ τούτου πρέπει να υποβάλλεται κατά την αποδοχή της διασαφήσεως εξαγωγής.
- 37 Κατά το άρθρο 7 του κανονισμού αυτού, το πιστοποιητικό εξαγωγής εγκρίνει και δημιουργεί υποχρέωση εξαγωγής, κατά τη διάρκεια της ισχύος του, της συγκεκριμένης ποσότητας των περιών πρόκειται προϊόντων ή εμπορευμάτων.
- 38 Όσον αφορά τη διάρκεια της ισχύος ενός πιστοποιητικού εξαγωγής, από το άρθρο 22, παράγραφος 1, του κανονισμού 376/2008 προκύπτει ότι τα πιστοποιητικά θεωρείται ότι εκδόθηκαν την ημέρα υποβολής της αιτήσεως, αλλά μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνον από την πραγματική έκδοσή τους. Παρά ταύτα, κατά το άρθρο 22, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού, είναι δυνατή παρέκκλιση από τον κανόνα αυτόν με το να οριστεί ότι η ισχύς του πιστοποιητικού αρχίζει από την ημερομηνία της πραγματικής εκδόσεώς του, η δε δυνατότητα αυτή διατηρήθηκε ειδικά με το άρθρο 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 382/2008.
- 39 Πράγματι, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 27 του κανονισμού 376/2008 και από την αιτιολογική σκέψη 9 του κανονισμού 382/2008, σε ορισμένους τομείς της κοινής οργανώσεως των γεωργικών αγορών, τα πιστοποιητικά εξαγωγής εκδίδονται μόνο μετά από μια περίοδο εξετάσεως, προκειμένου να παρασχεθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή η δυνατότητα να αξιολογήσει την κατάσταση της αγοράς, τις ζητηθείσες ποσότητες καθώς και τις σχετικές δαπάνες και, εν ανάγκη, να προβλέψει ειδικά μέτρα για τις εκκρεμείς αιτήσεις.
- 40 Βάσει του άρθρου 23, παράγραφος 1, του κανονισμού 376/2008, το πιστοποιητικό εξαγωγής υποβάλλεται στο τελωνείο όπου γίνεται αποδεκτή η διασάφηση σχετικά με την εξαγωγή. Κατά το άρθρο 23, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού, το πιστοποιητικό αυτό προσκομίζεται ή τίθεται στη διάθεση των τελωνειακών αρχών κατά την αποδοχή της διασαφήσεως σχετικά με την εξαγωγή.
- 41 Από τα πιο πάνω προκύπτει ότι έγκυρο πιστοποιητικό εξαγωγής, κατ' αρχήν, πρέπει να υποβληθεί από τον εξαγωγέα κατά την αποδοχή της διασαφήσεως εξαγωγής από το αρμόδιο τελωνείο. Το συμπέρασμα αυτό, κατ' αρχήν, δεν δύναται να κλονιστεί από το γεγονός ότι, κατά τον χρόνο της πραγματικής εξαγωγής των συγκεκριμένων εμπορευμάτων, ο εξαγωγέας αυτός διέθετε πιστοποιητικό εξαγωγής που αφορά τα εν λόγω εμπορεύματα.
- 42 Λαμβανομένων υπόψη όλων των ανωτέρω κρίσεων, στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι οι διατάξεις του κανονισμού 612/2009, καθώς και αυτές των κανονισμών 376/2008 και 382/2008, κατ' αρχήν αντιτίθενται στην πληρωμή επιστροφής κατά την εξαγωγή και στην ελευθέρωση της

σχετικής εγγυήσεως όταν ο συγκεκριμένος εξαγωγέας δεν διέθετε έγκυρο πιστοποιητικό εξαγωγής κατά την ημερομηνία αποδοχής της διασαφήσεως εξαγωγής, έστω και αν η πραγματική εξαγωγή των συγκεκριμένων εμπορευμάτων έλαβε χώρα κατά τη διάρκεια της ισχύος του πιστοποιητικού εξαγωγής που του χορηγήθηκε.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

- 43 Με το δεύτερο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί στην ουσία να διευκρινιστεί αν οι διατάξεις του κανονισμού 612/2009 καθώς και αυτές των κανονισμών 376/2008 και 382/2008 αντιτίθενται, υπό συνθήκες όπως οι επίμαχες στην κύρια δίκη, σε εκ των υστέρων νομιμοποίηση καθιστώσα δυνατό να καταλογιστεί η πράξη στο πιστοποιητικό εξαγωγής, να καταβληθεί βάσει αυτού η επιστροφή κατά την εξαγωγή και, εν ανάγκη, να ελευθερωθεί η συσταθείσα εγγύηση.
- 44 Εν προκειμένω, πρέπει να υπομνησθεί ότι, όσον αφορά τα επίμαχα πραγματικά περιστατικά στην κύρια δίκη, δεν αμφισβητείται ότι η αποδοχή της διασαφήσεως εξαγωγής πραγματοποιήθηκε την προηγούμενη ημέρα της πραγματικής εκδόσεως του πιστοποιητικού εξαγωγής. Παρά ταύτα, η πραγματική εξαγωγή των επίμαχων στην κύρια δίκη εμπορευμάτων έλαβε χώρα μετά την έκδοση του πιστοποιητικού αυτού και κατά τη διάρκεια της ισχύος του.
- 45 Επιπλέον, η απόφαση περί παραπομπής δεν περιέχει κανένα στοιχείο που να καθιστά δυνατό να αποδειχθεί ότι δεν τηρήθηκε η προαναφερθείσα στη σκέψη 39 της παρούσας αποφάσεως περίοδος εξετάσεως ή ότι, με βάση την εσφαλμένη αναγραφή του αριθμού του πιστοποιητικού εξαγωγής, η ακρίβεια των πληροφοριών που περιλαμβάνονται στη διασάφηση εξαγωγής αναιρέθηκε από τους φυσικούς ελέγχους που διενήργησαν οι αρμόδιες αρχές.
- 46 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να εξακριβωθεί, όπως η Επιτροπή πρότεινε με τις γραπτές παρατηρήσεις της, αν, εκ των υστέρων, δύναται να αρθεί η παρατυπία που υπήρχε στον φάκελο που υποβλήθηκε στις αρμόδιες αρχές.
- 47 Εν προκειμένω, επισημαίνεται, πρώτον, ότι, μολονότι ο κανονισμός 612/2009 δεν περιέχει καμία διάταξη που καθιστά δυνατή την άρση της παρατυπίας αυτής, παρά ταύτα το άρθρο 24, παράγραφος 6, του κανονισμού 376/2008 προβλέπει δυνατότητα νομιμοποίησης, μεταξύ άλλων, όταν η αρμόδια για την πληρωμή της επιστροφής αρχή έχει στη διάθεσή της έγκυρο πιστοποιητικό εξαγωγής την ημέρα αποδοχής της διασαφήσεως.
- 48 Τούτο όμως δεν συμβαίνει στην υπόθεση της κύριας δίκης.
- 49 Πάντως, το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει ότι μια εξαγωγή κατά την έννοια του κανονισμού 612/2009 αποτελεί τελωνειακό καθεστώς και ότι οι γενικές διατάξεις του τελωνειακού κώδικα έχουν εφαρμογή σε όλες τις διασαφήσεις εξαγωγής που αφορούν εμπορεύματα για τα οποία χορηγείται επιστροφή κατά την εξαγωγή, υπό την επιφύλαξη ειδικών διατάξεων (βλ., στο ίδιο πνεύμα, απόφαση *Nowaco Germany*, C-353/04, EU:C:2006:522, σκέψεις 45 έως 47). Κατά συνέπεια, εκ των υστέρων νομιμοποίηση της διασαφήσεως εξαγωγής θα μπορούσε να στηριχθεί στο άρθρο 78 του τελωνειακού κώδικα (βλ., στο ίδιο πνεύμα, απόφαση *Südzucker κ.λπ.*, EU:C:2012:444, σκέψη 46)
- 50 Δεύτερον, όσον αφορά το περιεχόμενο του πιο πάνω άρθρου 78, το Δικαστήριο έχει διευκρινίσει ότι η λογική του συνίσταται στην ευθυγράμμιση της τελωνειακής διαδικασίας με την πραγματική κατάσταση (απόφαση *Terex Equipment κ.λπ.*, C-430/08 και C-431/08, EU:C:2010:15, σκέψη 56). Επιπλέον, το εν λόγω άρθρο δεν διακρίνει μεταξύ σφαλμάτων ή παραλείψεων που θα μπορούσαν να διορθωθούν και άλλων καταστάσεων αυτού του είδους που δεν θα μπορούσαν να διορθωθούν (αποφάσεις *Overland Footwear*, C-468/03, EU:C:2005:624, σκέψη 63, και *Südzucker κ.λπ.*, EU:C:2012:444, σκέψη 47). Οι όροι

«ανακριβή ή ελλιπή στοιχεία» πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι καλύπτουν τόσο σφάλματα ή παραλείψεις εκ παραδρομής όσο και σφάλματα ερμηνείας του εφαρμοστέου δικαίου (αποφάσεις *Overland Footwear*, EU:C:2005:624, σκέψη 63, και *Terex Equipment κ.λπ.*, EU:C:2010:15, σκέψη 56).

- 51 Επομένως, στην περίπτωση όπου ο εξαγωγέας, υπό συνθήκες όπως οι επίμαχες στην κύρια δίκη, ζητεί από τις τελωνειακές αρχές να νομιμοποιήσουν τη διασάφισή του εξαγωγής υπό την έννοια ότι αυτή πρέπει να θεωρηθεί ως γενομένη σε μεταγενέστερη ημερομηνία, κατά την οποία ο εξαγωγέας αυτός διέθετε έγκυρο πιστοποιητικό εξαγωγής, το άρθρο 78 του τελωνειακού κώδικα, κατ' αρχήν, επιτρέπει μια τέτοια νομιμοποίηση.
- 52 Έτσι, βάσει του άρθρου 78, παράγραφος 1, του κώδικα αυτού, οι τελωνειακές αρχές, αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αιτήσεως του διασαφιστή, «είναι δυνατόν» να αναθεωρήσουν την ημερομηνία της διασαφήσεως και, επομένως, την ημερομηνία αποδοχής της.
- 53 Παρά ταύτα, στο πλαίσιο της αξιολογήσεως στην οποία οι τελωνειακές αρχές προβαίνουν συναφώς, λαμβάνουν υπόψη, μεταξύ άλλων, τη δυνατότητα ελέγχου όσων αναγράφονται στην προς επανεξέταση διασάφηση και στην αίτηση επανεξετάσεως (αποφάσεις *Overland Footwear*, EU:C:2005:624, σκέψη 47, και *Terex Equipment κ.λπ.*, EU:C:2010:15, σκέψη 59).
- 54 Έτσι, όταν από την επανεξέταση προκύπτει ότι οι σκοποί της συγκεκριμένης ρυθμίσεως δεν απειλήθηκαν, ιδίως επειδή όντως εξήχθησαν τα εμπορεύματα που αποτελούν το αντικείμενο της διασαφήσεως εξαγωγής, από επαρκείς δε αποδείξεις που διαθέτουν οι αρμόδιες αρχές είναι δυνατό να διαπιστωθεί ο σύνδεσμος μεταξύ της εξαχθείσας ποσότητας και του πιστοποιητικού που όντως καλύπτει την εξαγωγή, οι τελωνειακές αρχές οφείλουν, σύμφωνα με το άρθρο 78, παράγραφος 3, του τελωνειακού κώδικα, να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για την επανόρθωση της καταστάσεως λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που αυτές διαθέτουν (βλ., στο ίδιο πνεύμα, αποφάσεις *Overland Footwear*, EU:C:2005:624, σκέψη 52, και *Terex Equipment κ.λπ.*, EU:C:2010:15, σκέψη 62).
- 55 Κατά συνέπεια, στο δεύτερο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι οι διατάξεις του κανονισμού 612/2009 καθώς και αυτές των κανονισμών 376/2008 και 382/2008, σε συνδυασμό με το άρθρο 78 του τελωνειακού κώδικα, κατ' αρχήν δεν αντιτίθενται σε εκ των υστέρων νομιμοποίηση της διασαφήσεως εξαγωγής καθιστώσα δυνατό να καταλογιστεί η συγκεκριμένη πράξη στο πιστοποιητικό εξαγωγής, να καταβληθεί βάσει αυτού η επιστροφή κατά την εξαγωγή και, εν ανάγκη, να ελευθερωθεί η συσταθείσα εγγύηση.

Επί του τρίτου ερωτήματος

- 56 Λαμβανομένης υπόψη της απαντήσεως που δόθηκε στο δεύτερο ερώτημα, παρέλκει η απάντηση στο τρίτο προδικαστικό ερώτημα.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 57 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπύπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (έκτο τμήμα) αποφαινεται:

- 1) **Οι διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) 612/2009 της Επιτροπής, της 7ης Ιουλίου 2009, για τις κοινές λεπτομέρειες εφαρμογής του καθεστώτος των επιστροφών κατά την εξαγωγή για τα γεωργικά προϊόντα, καθώς και αυτές των κανονισμών (ΕΚ) 376/2008 της Επιτροπής, της**

23ης Απριλίου 2008, για τις κοινές λεπτομέρειες εφαρμογής του καθεστώτος των πιστοποιητικών εισαγωγής, εξαγωγής και προκαθορισμού για τα γεωργικά προϊόντα, και 382/2008 της Επιτροπής, της 21ης Απριλίου 2008, για τις λεπτομέρειες εφαρμογής του καθεστώτος των πιστοποιητικών εισαγωγής και εξαγωγής στον τομέα του βοείου κρέατος, κατ' αρχήν αντιτίθενται στην πληρωμή επιστροφής κατά την εξαγωγή και στην ελευθέρωση της σχετικής εγγυήσεως όταν ο συγκεκριμένος εξαγωγέας δεν διαθέτει έγκυρο πιστοποιητικό εξαγωγής κατά την ημερομηνία αποδοχής της διασαφήσεως εξαγωγής, έστω και αν η πραγματική εξαγωγή των συγκεκριμένων εμπορευμάτων έλαβε χώρα κατά τη διάρκεια της ισχύος του πιστοποιητικού εξαγωγής που του χορηγήθηκε.

- 2) Οι διατάξεις του κανονισμού 612/2009 καθώς και αυτές των κανονισμών 376/2008 και 382/2008, σε συνδυασμό με το άρθρο 78 του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, κατ' αρχήν δεν αντιτίθενται σε εκ των υστέρων νομιμοποίηση της διασαφήσεως εξαγωγής καθιστώσα δυνατό να καταλογιστεί η συγκεκριμένη πράξη στο πιστοποιητικό εξαγωγής, να καταβληθεί βάσει αυτού η επιστροφή κατά την εξαγωγή και, εν ανάγκη, να ελευθερωθεί η συσταθείσα εγγύηση.

(υπογραφές)